

SVERIGES AMBASSAD

2016-03-01

Dnr

UM2016/08384/ANKA

Ankara

Gunnar Fröberg

ambassadråd

Charlotte Kämpe

andre ambassadsekreterare

Justiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Remiss av utkastet till lagrådsremiss Begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige (dnr Ju2016/01307/L7)

Sammanfattning

Den föreslagna tidsgränsen för lagens tillämpning (tre år) är alldeles för kort för att ha någon faktisk påverkan på det slutliga antalet familjeåterföreningsärenden. Ambassaden bedömer därför att över en femårsperiod kommer Begränsningslagen inte att nämnvärt påverka det totala antalet ansökningar om uppehållstillstånd. Lagen kan på kort sikt få till följd att ärendebelastningen för ambassaden blir högre på grund av Migrationsverkets stora balanser i kombination med att nya ärendekategorier kan tillkomma.

Inledning

Föreslagana förändringar angående rätten till asyl och uppehållstillstånd på grund av humanitära skäl och familjeåterförening har sammanförts i en särskild lag, nedan benämnd Begränsningslagen.

Begränsningslagen föreslås vara i kraft under tre år, fr.o.m. 31 maj 2016 t.o.m. 30 maj 2019. Den innehåller inga övergångsbestämmelser förutom att den inte ska tillämpas på barnfamiljer vilka registrerat sin ansökan om asyl senast den 24 november 2015, se punkterna 1 och 2 i övergångsbestämmelserna till Begränsningslagen.

Asylsökande från Syrien var under 2015 den största gruppen som fick asyl i Sverige och den föreslagna Begränsningslagen har som målsättning att begränsa antalet familjeåterföreningsärenden pga. asylinvandringen. Ambassaden i Ankara handlägger tillsammans med generalkonsulatet i Istanbul ca 80 % av de syriska familjeåterföreningsärendena. Ambassaden i Ankara har för att kunna ta emot det stora tillskottet av syriska familjeåterföreningsärenden utökat personalen till sju

lokalanställda migrationsassistenter och investerat i nya lokaler för migrationsverksamheten.

Kostnader och konsekvenser på grund av Begränsningslagen, lagrådsremissens kapitel 11

”När det gäller anhöriginvandringen bedöms denna komma att minska på grund av de föreslagna begränsningarna av möjligheterna till familjeåterförening. Att antalet ansökningar om uppehållstillstånd på grund av anknytning förväntas minska med förslagen bör innebära att utlandsmyndigheterna får färre ärenden om uppehållstillstånd att handlägga, vilket i sin tur även minskar kostnaderna. Sammantaget görs bedömningen att statens kostnader för asylprövning och mottagande kommer att minska till följd av förslagen”.

Begränsningslagens påverkan på utlandsmyndigheternas arbetsbelastning

Migrationsverket har idag har ca 67 000 öppna ansökningar om familjeåterförening och ca 90 000 öppna asylansökningar. Handläggningstiden i familjeåterföreningsärenden uppgår till minst 15 månader. Migrationsverket har uppgivit att man under första halvåret 2016 kommer att begära kompletterande utredningar i runt 10 000 ärenden om familjeåterförening. Ärendena kommer att fördelas på olika utlandsmyndigheter beroende på sökandens nationalitet.

Då antalet ärenden som väntar på handläggning således är högt kommer Begränsningslagen på kort sikt få begränsad påverkan avseende utlandsmyndigheternas arbetsbelastning. De stora balanserna innebär att en minskning av antalet familjeåterföreningsärenden kommer märkas först i slutet av den period Begränsningslagen föreslås vara i kraft.

De föreslagna begränsningarna i möjligheterna till familjeåterförening kommer endast att vara i kraft under tre år. Det kan antas att antalet ärenden efter lagens upphörande åter kommer öka. Detta innebär att Begränsningslagen, sett över en femårsperiod, inte kommer innebära en minskning av antalet familjeåterföreningsärenden.

Möjliga effekter av Begränsningslagen

Flera omständigheter talar emot att antalet ansökningar om uppehållstillstånd kommer att minska i den omfattning lagrådsremissen utgår ifrån. Begränsningarna av möjligheterna till familjeåterförening

kan leda till familjer söker finna andra sätt att kunna återförenas i Sverige. En möjlighet är att makar vars partner befinner sig i Sverige uppger anknytning till en annan person, som inte omfattas av Begränsningslagen. Således föreligger en risk att s.k. skenförhållanden kommer att öka i antal. Utredningen av dessa förhållanden är mer komplicerad än ansökningar avseende etablerade förhållande och kan därför förväntas ta stora resurser på utlandsmyndigheterna i anspråk.

Bestämmelserna om arbetstillstånd och möjligheter för arbetstagare att ta med sig sin familj till Sverige påverkas inte av lagförslaget. Möjligheten finns att antalet arbetstillståndsansökningar kommer att öka om familjeåterförening inte längre är möjlig för skyddsbehövande. Att motverka missbruk av arbetstillståndsreglerna skulle innebära en ökad arbetsbelastning för utlandsmyndigheterna. Även antalet besöksviseringar och uppehållstillstånd för besök kan förväntas öka.

En betydande majoritet av de syrsiska medborgare som beviljas asyl i Sverige klassas som alternativt skyddsbehövande (ca 90 %). Enligt lagförslaget ska alternativt skyddsbehövande som erhåller en anställning beviljas permanent uppehållstillstånd (se 6 § Begränsningslagen) och därmed få möjlighet till familjeåterförening. Anhöriga till alternativt skyddsbehövande betalar ingen avgift då de ansöker om familjeåterförening. Detta innebär att anhöriga till alternativt skyddsbehövande kan ansöka om familjeåterförening i förhoppning att referenten då ansökan handläggs kommer att ha beviljats permanent uppehållstillstånd. Vidare kan de anhöriga ansöka obegränsat antal gånger. Ambassaden anser därför inte att man kan utgå från att det kommer ske en påtaglig minskning av antalet ansökningar om uppehållstillstånd på familjeanknytning.

Med anledning av det ovan anförda gör ambassaden bedömningen att Begränsningslagen inte i någon större utsträckning kommer att inverka på ambassadens arbetsbelastning och resursbehov.

Utvidgat försörjningskrav, lagrådsremissens kapitel 7.3

Enligt lagförslaget ska försörjningskrav införas i fler ärenden än idag (se 10 och 11 §§ Begränsningslagen). Läggs utredningsskyldigheten för huruvida referenten uppfyller försörjningskravet på utlandsmyndigheterna kommer ytterligare resurser att krävas.

Den föreslagana tremånadersregeln

Försörjningskravet kan komma att gälla för anhöriga till flyktingar och alternativt skyddsbehövande ifall ansökan lämnas in senare än tre månader efter att referenspersonen beviljats uppehållstillstånd. Ambassaden tar emot ett stort antal pappersansökningar om familjeåterförening. En elektronisk ansökan förutsätter stabil internetuppkoppling, innehav av kreditkort och att samtliga familjemedlemmar har gällande passhandling, krav som få syriska sökande uppfyller. Syriska medborgare har vidare svårt att förflytta sig till en utlandsmyndighet, varför det kan antas att de inte kommer ha möjlighet att lämna in en ansökan inom tidsfristen. En bokad tid för att lämna in en ansökan om uppehållstillstånd anses enligt gällande regler och praxis inte vara likställd med att ha ansökt om uppehållstillstånd. Den föreslagna tre månaders regel kan därför få till följd att utlandsmyndigheterna får bistå syrier vid gränsövergångar för att möjliggöra för dem att ansöka om familjeåterförening inom tidsramen. Den föreslagna tidsregeln innebär även att utlandsmyndigheterna måste ha beredskap på att kort varsel kunna ta emot icke förbokade besök för att syrier ska kunna lämna in ansökningar.

Förslag till tillägg till lagförslaget

Ambassaden föreslår en översyn av reglerna angående arbetstillstånd och möjligheterna för arbetstagare att ta med sina familjer för att undvika missbruk av dessa regler.

Ambassaden föreslår att Begränsningslagen antingen bör innehålla en särskild regel om när en ansökan ska anses ha gjorts för att undvika att enskilda inte kan lämna in ansökan inom tidsramen, eller att anknytningspersonen i Sverige ges rätt att ansöka om uppehållstillstånd för anhöriga.

Allmänt hur Begränsningslagen kan komma att påverka förhållandena i Turkiet

UNHCR i Turkiet anser att möjligheterna för flyktingar och särskilt syrier att erhålla familjeåterförening med anhöriga i ett annat land är bra exempel på en legal väg för flyktingar att få internationellt skydd. Det är enligt UNHCR inte tillräckligt att vidarebosätta syriska flyktingar från Turkiet för att tillgodose dessa flyktingars behov av internationellt skydd. Alla syriska flyktingar har inte ett fullgott skydd i Turkiet och familjeåterförening i Sverige skulle för vissa av dem innebära en

möjlighet att få det skydd de behöver. Enligt UNHCR innebär vidare begränsningar i möjligheterna till familjeåterförening att det finns risk för att ett större antal flyktingar kommer att företa farliga resor för att kunna bo tillsammans med familjemedlemmar i bl.a. Sverige.

Wahlund